

❖ عنوان: طراحی مدل دینامیک تجزیه و تحلیل عوامل موثر بر منابع و مصارف سازمان تامین اجتماعی
❖ نوع خروجی حاصل از انجام پژوهش:
طرح پژوهشی ■ گزارش کارشناسی □ سند سیاستگذاری □
❖ عنوان برنامه راهبردی کلان و بخشی مرتبط با پژوهش:
بهبود در مدیریت مصارف و هزینه های در بخش های مختلف جهت نیل به تعادل و پایداری مالی و ارتقاء بهره وری و اثربخشی مطابق با ضرورت های قانونی و کارکردی

❖ بیان و توصیف مسئله

سازمان تامین اجتماعی به عنوان بزرگترین سازمان بیمه اجتماعی نقش مهم و تعیین کننده ای در تامین سلامت و پویایی جامعه ایفا می کند و از مهمترین اهداف آن تامین خدمات متنوع بیمه ای و درمانی افراد تحت پوشش می باشد. اما دستیابی به این مهم زمانی به نحوی مطلوب امکان پذیر است که منابع و مصارف و عوامل موثر بر آنها، که پیش شرط ارائه خدمات و مصارف آنهاست به نحوی دقیق و شفاف شناخته شود و مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرد. باید توجه داشت که شرایط بسیار پرنوسان اقتصادی و اجتماعی ضرورت داشتن درک صحیح و بهنگام از جهت حرکت متغیرهای منابع و مصارف سازمان و چگونگی تاثیر پذیری این متغیرها از متغیرهای مختلف اقتصادی و اجتماعی را دو چندان کرده است.

منابع و مصارف سازمان از متغیرها و عوامل مختلفی تاثیر می پذیرد در یک طبقه بندی کلی می توان این عوامل را به شرح زیر بیان کرد:

-متغیرهای مرتبط در سطح اقتصاد کلان (رشد اقتصادی، سرمایه گذاری، عرضه و تقاضای نیروی کار، نرخ تورم و...)

-متغیرهای مرتبط با نظام تصمیم گیری و تصمیم سازی در سطح ملی (سیاست های پولی، ارزی، مالیاتی، بودجه سالیانه، تعرفه های درمانی، حداقل دستمزد و...)

-متغیرهای مرتبط با حوزه عملکردی مستقیم سازمان (ضریب پوشش بیمه ای در انواع بیمه اجباری، اختیاری و خاص، مطالبات و معوقات سازمان، قوانین پوشش بیمه ای، ترکیب سبد سرمایه گذاری، تعداد مستمری بگیران و..)

تعدد عوامل تعیین کننده منابع و مصارف و اثرات متقابل آنها بر یکدیگر، پیچیدگی زیادی در پویایی منابع و مصارف سازمان در طول زمان ایجاد می کند و این پیچیدگی ضرورت شناخت هرچه عمیق تر و علمی تر اجزاء و ساختار منابع و مصارف آنها را در قالب مدلهایی مانند سیستم دینامیک دو چندان می سازد. در حال حاضر عوامل موثر بر منابع و مصارف سازمان در قالب گزارش یا گزارش هایی شناسایی و احصاء می شوند ولی هیچگونه رابطه سیستماتیکی بین عوامل شناسایی شده و منابع و مصارف تاکنون برقرار نشده است و این ایراد باعث شده است که سازمان نتواند بر اساس عوامل موثر، منابع و مصارف خود را مدیریت نماید. با توجه به موارد فوق سازمان تامین اجتماعی جهت شناسایی عوامل موثر و نقش و میزان هر کدام در منابع و مصارف نیازمند داشتن یک ابزار تحلیلی و فنی جهت ارزیابی تاثیر متغیرهای مختلف اقتصادی و اجتماعی بر جریان منابع و مصارف سازمان است که با استفاده از این ابزار بتواند به صورت مستمر جریان منابع و مصارف سازمان را مورد ارزیابی و پایش قرار دهد.

❖ اهداف

هدف کلی:

طراحی الگوی کمی جامع و فراگیر جهت پایش مستمر تاثیر متغیرهای مختلف اقتصادی، اجتماعی و عملکردی محیط بیرونی و درونی سازمان تامین اجتماعی بر جریان منابع و مصارف سازمان تامین اجتماعی

اهداف اختصاصی:

- تدوین و برآزش مد کمی پیش بینی منابع و مصارف سازمان ناشی از تغییر عوامل دورن زا و برون زا؛
- تهیه نرم افزار جهت پیش بینی منابع و مصارف سازمان؛
- پیاده سازی نرم افزار تحلیلی در معاونت اقتصادی سازمان و ارائه آموزش های مرتبط؛

❖ محدوده مکانی و زمانی

سازمان تامین اجتماعی و از دهه ۱۳۸۰ به بعد

❖ مراحل اصلی مطالعه

- ارائه تصویر تحلیلی تحولات آیت‌های مختلف منابع و مصارف و متغیرهای مختلف تاثیر گذار بر آن مانند متغیرهای جمعیتی
- طبقه‌بندی از متغیرهای مختلف تاثیر گذار بر منابع و مصارف و تدوین الگوی مفهومی
- طراحی و برازش مدل جامع دینامیک که بتواند میزان تاثیر هر یک از عوامل موثر بر منابع و مصارف سازمان را مشخص نماید
- آزمون مدل حداقل برای ۵ مقطع گذشته و تحلیل حساسیت آیت‌های مختلف منابع و مصارف سازمان نسبت به متغیرهای مختلف اقتصادی و اجتماعی
- آینده‌نگری منابع و مصارف سازمان در قالب مدل برازش شده و ارائه پیشنهادات سیاستی
- تدوین الگوی پایش مستمر مدل و برگزاری دوره آموزشی برای کارشناسان دفتر برنامه ریزی سازمان تامین اجتماعی

❖ خروجی‌های موردانتظار

- تعیین و طبقه‌بندی از متغیرهای مختلف تاثیر گذار بر جریان منابع و مصارف سازمان
- تدوین چشم انداز منابع و مصارف سازمان در قالب سناریوهای مختلف
- پیش بینی متغیرهای جمعیتی سازمان (تعداد بیمه شده به تفکیک، تعداد مستمری بگیر، خانوارهای تحت پوشش و...)
- تعیین جهت و میزان حساسیت هر یک از آیت‌های منابع و مصارف نسبت به متغیرهای مختلف اقتصادی و اجتماعی
- استقرار سامانه مرتبط با مدل پایش بینی منابع و مصارف سازمان در معاونت اقتصادی